

Mál nr. 3/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Tegund vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Heiti vátryggingartaka: (X) og (Y).

Skaðabótaábyrgð. Skaðsemisábyrgð.

Gögn.

1. Málskot móttakið 6. janúar 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 12. febrúar 2025, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 13. febrúar 2025.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum kemur fram að hinn 26. október 2022 sat M í körfustól sem hengdur var upp í loft í líkamsræktarstöðinni X, þegar stóllinn féll í gólfið með þeim afleiðingum að M hlaut líkamstjón. Vegna tjónsins hefur M gert kröfu í ábyrgðartryggingu líkamsræktarmiðstöðvarinnar X og sölu- og dreifingaraðila stólsins, Y. Bæði X og Y eru með ábyrgðartryggingu hjá V sem hafnað hefur bótaskyldu úr ábyrgðartryggingum beggja aðila. M vísar til þess í málskoti að á fasteignareiganda hvíli rík aðgæsluskylda til þess að rækja viðhald og umhirðu með eign sinni og öllu sem á henni sé, þ.m.t. tækjum sem notuð séu undir reksturinn, til að koma í veg fyrir að þeir sem eigi erindi í fasteignina, og jafnvel þeir sem eigi leið hjá, verði fyrir tjóni. Um rekstraraðila gilda sömu reglur, en X tekur gjald fyrir aðgang af viðskiptavinum sínum. Telur M að orsök slyssins sé að rekja til þess að einungis einn bolti var notaður til þess að festa stóllinn í loftið en slíkt hafi verið staðfest í eftirlitsskýrslu Heilbrigðiseftirlitsins. Heilsa og öryggi M voru af þeim sökum ekki tryggð og á því beri X sem rekstraraðili líkamsræktarmiðstöðvarinnar ábyrgð, sbr. 1. mgr. 54. gr. reglugerðar nr. 941/2002 um hollustuhætti. Vísar M til dóms Hæstaréttar í máli nr. 71/2015 máli sínu til stuðnings. Hvað ábyrgð Y varðar þá vísar M til 5. gr. laga nr. 25/1991 um skaðsemisábyrgð. M telur körfustóllinn hafa verið haldinn ágalla í skilningi laganna þar sem auga sem var hluti af festingu stólsins gaf sig. Telur M ljóst að ekki hafi verið gerðar ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra sem notuðu stólinn. Hvort sem það var sök X að hengja stólinn ekki upp með þeim festingum sem fylgdu stólnum eða sök Y að gefa ekki réttar leiðbeiningar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að bótaskylda hafi verið hafnað þar sem hvorki skilyrði sakarábyrgðar né skaðsemisábyrgðar þóttu uppfyllt að gögnum málsins virtum. Samkvæmt upplýsingum frá X hafi stóllinn verið festur upp með þeim festingum sem fylgdu stólnum frá Y en uppgefin hámarksþyngd frá framleiðanda er 130 kg. Stólarnir hafi verið reglulega yfirfarnir af starfsmönnum X. Slysið hafi orðið er auga sem er hluti af festingu stólsins gaf sig sem er eitthvað sem starfsmenn X gátu ekki gert sér grein fyrir að gæti gerst. Slysið verði því ekki rakið til saknæmrar háttsemi starfsmanna X eða saknæms vanbúnaðar sem X gat borið ábyrgð á gagnvart M. Hvað ábyrgð Y varðar þá mun körfustóllinn ekki hafa verið notaður eins og ætlast var til. Hann hafi verið festur upp í loft en ekki á grind sem fylgdi með stólnum. Eitt af hlutverkum grindarinnar sé að sveigjast með og virki því eins og eins konar fjöðrun þegar fólk sest í stólinn. Einnig hafi gormur verið á öllum stólum sem veiti enn fremur dempun við álag. Telur Y að ætla megi að við þá notkun hafi myndast meira álag á keðju og festingar. Hvergi sé í leiðbeiningum með stólnum mælt með eða tekið fram að það sé í lagi að nota körfustólinn á annan hátt heldur en með grindinni sem fylgdi með. Aldrei áður hafi sams konar mál komið inn á borð til þeirra, jafnvel þótt þessir körfustólar hafi verið seldir í dagóðan tíma og í miklu magni.

Í viðbótarathugasemdum sínum vísar M til þess að af gögnum megi sjá að X og Y bendi hvort á annað í svörum sínum í tengslum við ábyrgð sína. Sé því ljóst að saknæm háttsemi sé til staðar hjá annaðhvort báðum fyrirtækjum eða öðru þeirra.

Álit.

Ágreiningur þessa máls lýtur að því hvort tjón M megi rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu X eða starfsmanna þess, þannig að bótaskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu eða að tjón M megi

rekja til ágalla á körfustólum, þannig að bótaskylda stofnist úr skaðsemisábyrgð Y. Það hvílir á M að sýna fram á að svo hafi verið skv. almennum sönnunarreglum og samkvæmt 2. mgr. 6. gr. laga nr. 25/1991 um skaðsemisábyrgð. Ljóst er að körfustóllinn var ekki settur upp í samræmi við leiðbeiningar framleiðanda og notkun hans því ekki í samræmi við það hvernig hann var boðinn og kynntur. Af þeirri ástæðu er ekki hægt að líta svo á að körfustóllinn hafi verið haldinn ágalla í skilningi 5. gr. laga um skaðsemisábyrgð og á M því ekki rétt á bótum úr skaðsemisábyrgðtryggingu Y hjá V.

Víkur þá að því hvort starfsmenn X hafi sýnt af sér saknæma háttsemi. Samkvæmt upplýsingum frá X var vikið frá leiðbeiningum framleiðanda stólsins og var hann festur upp í loft í stað þess að festa hann á grind sem fylgdi stólnum. Almennt eru lagðar ríkar skyldur á þá sem reka líkamsræktarstöðvar að gera sanngjarnar ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra sem þangað koma, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 71/2015. Þegar ákveðið var að víkja frá hefðbundinni notkun körfustólsins bar starfsmönnum X að tryggja að stóllinn væri jafn öruggur við slíka notkun og hann hefði verið ef leiðbeiningum framleiðanda hefði verið fylgt. Túlka má skýrslu Heilbrigðiseftirlitsins sem skoðaði vettvang eftir slysið með þeim hætti að ekki hafi verið öruggt að festa stóllinn upp með einum bolta líkt og gert var fyrir slysið. Eftir slysið hafi verið settar aukafestingar á alla hangandi stóla. Með hliðsjón af þessu verður að líta svo á að M hafi leitt nægar líkur að því að stóllinn hafi fallið niður vegna rangrar uppsetningar af hálfu starfsmanna X. M á því rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V, en ekkert liggur fyrir um að M hafi sjálfur sýnt gáleysi við notkun stólsins þannig að hann beri meðábyrgð vegna tjóns síns.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V. Ekki er til staðar bótaréttur úr skaðsemisábyrgð Y hjá V.

Reykjavík, 8. apríl 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir